

**Zápisnica zo 104. zasadnutia Slovenskej rektorskej konferencie
konaného kombinovane dňa 13. januára 2022**

Prítomní prezenčne:

- prof. PaedDr. René Bílik, CSc.
- prof. Ing. Roman Boča, DrSc.
- prof. Ing. Ferdinand Daňo, PhD.
- doc. Ing. Jaroslav Demko, CSc.
- doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD.
- prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD.
- Dr. habil. PaedDr. György Juhász, PhD.
- Dr. h. c. prof. h. c. prof. Ing. Stanislav Kmeť, DrSc.
- Dr. h. c. prof. Ing. Rudolf Kropil, PhD.
- Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD.
- prof. PaedDr. Tomáš Lengyelfalussy, PhD.
- Dr. h. c. mult. prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD.
- prof. RNDr. Pavol Sovák, CSc.
- prof. MUDr. Peter Šimko, CSc.
- prof. RNDr. Libor Vozár, CSc.

Prítomní dištančne:

- doc. Samuel Abrahám, PhD.
- doc. Ing. Ľuboš Cibák, PhD. MBA
- doc. Ing. Jozef Habánik, PhD.
- doc. Ing. Klaudia Halászová, PhD.
- doc. Mária Heinzová, ArtD.
- Dr. h. c. prof. Ing. Edita Hekelová, PhD.
- doc. Mgr. Bohunka Koklesová, PhD.
- prof. PhDr. Egon Krák, ArtD.
- Dr. h. c. prof. h. c. prof. Dr. Ing. Oliver Moravčík
- prof. MgA. Ing. Michal Murin, ArtD.
- doc. Ing. Jozef Puttera, CSc.
- Dr. h. c. prof. Ing. Juraj Stern, PhD.
- Dr. h. c. doc. PaedDr. Marek Storoška, PhD.
- prof. JUDr. Marek Števček, PhD.

Ospravedlnení:

- Dr. h. c. prof. MUDr. Juraj Benca, PhD., MPH
- Dr. h. c. prof. PhDr. Peter Kónya, PhD.

Hostia

- doc. Ing. Miroslav Habán, PhD.
- prof. Mgr. Martin Kanovský, PhD.
- doc. RNDr. Jarmila Kmeťová, PhD.
- Dr. h. c. prof. h. c. prof. Ing. Marián Mesároš, DrSc., DBA, MSc., MBA, LL.M. (VTC)
- Ing. Pavel Ondek
- MUDr. RNDr. Ľudovít Paulis, PhD. MPH.

- prof. Ing. Peter Plavčan, CSc. (VTC)
- doc. RNDr. Martin Putala, PhD.
- Mgr. Katarína Rentková, PhD. (VTC)
- Ing. Zuzana Vráblik

Rokovanie Slovenskej rektorskej konferencie („SRK“) sa konalo v kombinovanej forme – prezenčne na Technickej univerzite vo Zvolene a dištančne na platforme MS Teams. Zasadnutie viedol prezident SRK Dr. h. c. prof. Ing. Rudolf Kropil, PhD. („prezident SRK“) a v prípade jeho neprítomnosti ním poverený viceprezident SRK prof. RNDr. Libor Vozár, CSc. Prezident SRK privítal na zasadnutí členov SRK a hostí.

Podľa webového sídla Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR („MŠVVaŠ SR“) a informácií poskytnutých členmi má SRK ku dňu rokovania spolu 20 členov z verejných, 3 členov zo štátnych a 8 členov zo súkromných vysokých škôl, t. j. 31 členov. SRK je schopná sa uznášať, ak je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov. Pri rokovaní o bode 2 musí byť prítomná nadpolovičná väčšina členov SRK, ktorí sú rektormi verejných a štátnych vysokých škôl. Aktuálne má SRK 23 členov z verejných a štátnych vysokých škôl. Na začiatku zasadnutia boli prezenčne prítomní 12, online boli pripojení 6 rektori verejných vysokých škôl (spolu 18 rektoriek a rektorov z verejných vysokých škôl). Ďalej boli prezenčne prítomní 2 a online bol pripojený 1 rektor štátnych vysokých škôl (spolu rektorka a rektori z 3 štátnych vysokých škôl). Prezenčne bol prítomný aj 1 a online boli pripojení 4 rektori súkromných vysokých škôl (spolu rektorka a rektori z 5 súkromných vysokých škôl). Priebežne sa pripojili ďalší 3 rektori (1 z verejnej a 2 zo súkromných vysokých škôl). Na 104. zasadnutí SRK sa zúčastnili 29 členovia (15 prezenčne a 14 dištančne). SRK bola uznášaniaschopná počas celého 104. zasadnutia.

Pre potreby hlasovania podľa štatútu SRK platného od 6. júna 2019 má každý rektor jeden hlas (čl. 4 ods. 2) okrem rokovania o poskytovaní finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu podľa čl. 4 ods. 4, ktorý je naviazaný na čl. 2 ods. 2 písm. c) (t. j. vyjadrenie k návrhu metodiky a k určeniu dotácie zo štátneho rozpočtu pre verejné vysoké školy, aktuálne bod 2 návrhu programu). V prípade hlasovania o poskytnutí finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu podľa čl. 2 ods. 2 písm. c) rektori súkromných vysokých škôl nemajú hlasovacie právo (čl. 4 ods. 3 štatútu SRK).

Uznesenie SRK je platné, ak sa zaň v hlasovaní vyjadrí kladne nadpolovičný počet prítomných členov SRK (aktuálne min 14 kladných vyjadrení). V prípade hlasovania podľa čl. 4 ods. 3 (bod 2 návrhu programu) musí kladne hlasovať nadpolovičný počet prítomných rektorov verejných a štátnych vysokých škôl. (aktuálne min. 12). SRK sa na zasadnutiach štandardne uznáša aklamačne zdvihnutím ruky. O personálnych otázkach SRK hlasuje na zasadnutí tajne.

Prezident SRK informoval o zložení volebnej/mandátovej komisie, ktorá zabezpečuje priebeh volieb a overuje hlasovania v rámci rokovania: Predsedom komisie je doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD. a členmi sú Dr. h. c. mult. prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD. a doc. Ing. Jozef Puttera, CSc. Prví dvaja sú prítomní prezenčne, tretí člen je prítomný online. Preto pre 104. zasadnutie SRK prezident SRK navrhol namiesto tretieho člena, ktorý nie je prezenčne prítomný, z prítomných rektorov prof. PaedDr. René Bílika, CSc. Členovia SRK nepredložili žiaden ďalší návrh a prezident SRK dal hlasovať o navrhovanom treťom členovi volebnej/mandátovej komisie pre 104. zasadnutie SRK (prítomní boli 26 členovia SRK - 15 prezenčne a 11 dištančne).

- Prof. PaedDr. René Bílik, CSc. bol jednomyseľne schválený za tretieho člena volebnej/mandátovej komisie pre 104. zasadnutie SRK.

Prezident SRK odporučil členov návrhovej komisie pre 104. zasadnutie SRK z prezenčne prítomných piatich členov prezídia SRK, ktorými sú Dr. h. c. prof. Ing. Rudolf Kropil, PhD., Dr. h. c. prof. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD., prof. Ing. Ferdinand Daňo, PhD., prof. PaedDr. Tomáš Lengyelfalussy, PhD. a prof. RNDr. Libor Vozár, CSc. a ďalej v abecednom poradí prof. Ing. Jozefa Jandačku, PhD., prof. RNDr. Pavla Sováka, CSc. a prof. PaedDr. René Bílika, CSc. Členovia SRK nepredložili žiaden ďalší návrh a prezident SRK dal hlasovať o návrhu (prítomní boli 26 členovia SRK - 15 prezenčne a 11 dištančne).

- Členovia návrhovej komisie pre 104. zasadnutie SRK boli schválení jednomyseľne.

Prezident SRK navrhol za overovateľov zápisnice zo 104. zasadnutia SRK v abecednom poradí doc. Ing. Jaroslava Demka, CSc. a prof. MUDr. Petra Šimka, CSc. Členovia SRK nepredložili žiaden ďalší návrh a prezident SRK dal hlasovať o navrhovaných overovateľoch zápisnice (prítomní boli 27 členovia SRK - 15 prezenčne a 12 dištančne).

- Overovatelia zápisnice zo 104. zasadnutia SRK boli schválení jednomyseľne.

K bodu 1 – Schválenie programu zasadnutia

Prezident SRK predložil návrh programu 104. zasadnutia SRK:

1. *Otvorenie a schválenie návrhu programu*
2. *Financovanie vysokého školstva v roku 2022:*
 - a) *Návrh metodiky na určovanie dotácie zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2022*
 - b) *Návrh dotácie zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2022*
3. *Dlhodobý zámer vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti pre oblasť vysokých škôl Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, merateľné ukazovatele na účel naplňania poslania vysokej školy na obdobie troch rokov („výkonnostné zmluvy“)*
4. *Plán obnovy a odolnosti Slovenska – komponenty spojené s vysokými školami*
5. *Informácia o novelizácii vysokoškolskej legislatívy*
6. *Rozličné*

Do diskusie k návrhu programu sa nikto neprihlásil. Nikto z prítomných nepredložil návrh na doplnenie programu. Prezident SRK dal hlasovať o návrhu programu (prítomní boli 27 členovia SRK - 15 prezenčne a 12 dištančne).

- Návrh programu 104. zasadnutia SRK bol schválený jednomyseľne.

Schválený program 104. zasadnutia SRK

1. *Otvorenie a schválenie návrhu programu*
2. *Financovanie vysokého školstva v roku 2022:*
 - a) *Návrh metodiky na určovanie dotácie zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2022*
 - b) *Návrh dotácie zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2022*
3. *Dlhodobý zámer vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti pre oblasť vysokých škôl Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, merateľné ukazovatele na účel naplňania poslania vysokej školy na obdobie troch rokov*

(„výkonnostné zmluvy“)

4. *Plán obnovy a odolnosti Slovenska – komponenty spojené s vysokými školami*
5. *Informácia o novelizácii vysokoškolskej legislatívy*
6. *Rozličné*

K bodu 2 – Financovanie vysokého školstva v roku 2022

Prezident SRK profesor Rudolf Kropil konštatoval sklamanie z návrhu rozpisu dotácie pre verejné vysoké školy na rok 2022, ktorý je výrazne deficitný oproti roku 2020. Požiadal štátneho tajomníka Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR („MŠVVaŠ SR“) o konkretizáciu návrhu a zdôvodnenie.

Štátny tajomník dr. Ľudovít Paulis sa odvolal na analýzy Inštitútu finančnej politiky („IFP“) a Útvary hodnoty za peniaze („ÚHP“) pri Ministerstve financií SR („MF SR“) z roku 2020 v rámci revízie výdavkov na zamestnanosť a mzdy vo verejnej správe. Podľa výsledkov revízie mali verejné vysoké školy znížiť počty svojich pedagogických a nepedagogických zamestnancov. Hoci tieto analýzy majú nedostatky, o ktorých MŠVVaŠ SR už informovalo MF SR a deklarovaná prekvalifikovanosť sa zakladá na chybných štatistikách, v štátnom rozpočte na rok 2022 sa to nezohľadnilo. Dôsledkom zlých dát, s ktorými pracuje MF SR, bol pokles financií pre verejné vysoké školy v roku 2021 o 18 mil. EUR a tiež tohtoročný pokles o ďalších 27 mil. EUR. Predstavitelia MŠVVaŠ SR deklarujú snahu zvrátiť tento nepriaznivý stav, ale neúspešne.

V diskusii s ÚHP malo ministerstvo školstva nájsť zhodu, podľa ktorej by prijatie výkonných kvalitatívnych kritérií financovania verejných vysokých škôl malo za následok návrat finančných prostriedkov do ich rozpočtu. Na základe uvedeného riaditeľ Odboru stratégií a koncepcií vedy, výskumu a vysokých škôl prof. Mgr. Martin Kanovský, PhD. pripravil návrh výkonného financovania podľa excelentných pracovísk pre rok 2022. Tento nový nástroj ráta s financovaním ¼ excelentných pracovísk a s viac ako 5 zamestnancami, ktoré sú zadelené do skupín odborov. MF SR napriek dohode pokračovalo v roku 2022 so znižovaním dotácie pre verejné vysoké školy. MŠVVaŠ SR napriek výraznému poklesu začlenilo nový nástroj do rozpisu dotácie na rok 2022. Štátny tajomník deklaruje, že uvedený nástroj bude trvalou súčasťou rozpisu dotácie pre verejné vysoké školy.

Riaditeľ Odboru stratégií a koncepcií vedy, výskumu a vysokých škôl profesor Martin Kanovský doplnil informácie. Zdôraznil, že hlavným problémom nového nástroja je pokles v rozpočte o 27 mil. EUR. V aktuálnom rozpise sa preto ministerstvo školstva snažilo pokles rozložiť tak, aby excelentné tímy boli najmenej ohrozené. Kritériá excelentnosti sú založené na vedecko-výskumnej činnosti, ktorú je jednoduchšie kvantifikovať, t. j. publikačná činnosť (indexované výstupy vo Web of Science a Scopus, bonifikácia podľa kvartilov, doplnené monografie, v spoločenských a humanitných vedách sa do úvahy berie ako databáza Nórskeho registeru vedeckých časopisov, seriálov a vydavateľov tzv. Nórskeho zoznamu „Nordic list“) a zahraničné výskumné granty. Dáta do výpočtu poskytli priamo vysoké školy cez Centrum vedecko-technických informácií SR („CVTI SR“). Nástroj pracuje len s reálnymi dátami, zohľadňuje počet zamestnancov. Pri všetkých prezentáciách nástroja nikto nespochybnil princípy, nedostatkom je reálny škrť dotácie. Hoci v aktuálnych dátach sú nedostatky, tie nemajú byť v takom rozsahu, aby spôsobili dramatické zmeny. Preto žiada diskusiu o princípoch a nie technických detailoch. Profesor Kanovský dodal, že nový riaditeľ IHP ho požiadala o stretnutie a že sa osobne usiluje o maximum pri rokovaní o financovaní v prospech vysokých škôl.

Poverená generálna riaditeľka Sekcie vysokých škôl Ing. Zuzana Vráblik doplnila, že sekcia sa zapojila do prípravy rozpisu dotácie len ako spolugestor.

Prezident SRK profesor Rudolf Kropil otvoril diskusiu. Zopakoval hodnotenie súčasnej situácie, ktorú označil ako napätú. Medziročný pokles financovania verejných vysokých škôl v rozsahu 45 mil. EUR je bezprecedentný. Upozornil, že je všeobecne známe, že revízia výdavkov pracuje s chybnými dátami. Prečo má potom stále dopad na rozpočet verejných vysokých škôl? Rektori považujú pokles už druhý rok po sebe za likvidačný. Osobne predložil za Technickú univerzitu vo Zvolene niekoľko zásadných pripomienok k návrhu rozpisu dotácie. Podstatné je však podľa neho eliminovať schodok 27 mil. EUR. Nepovažuje za rozumné v tejto situácii vyčleniť z rozpočtu 12 mil. EUR na rozvojové programy a 19 mil. EUR na excelentné pracoviská.

V diskusii vystúpili: prof. Ing. Roman Boča, DrSc., Dr. h. c. mult. prof. MVDr. Jana Mojžišová, PhD., doc. Mgr. Bohunka Koklesová, PhD., MUDr. RNDr. Ľudovít Paulis, PhD. MPH., prof. Mgr. Martin Kanovský, PhD., Dr. h. c. prof. Ing. Rudolf Kropil, PhD., prof. RNDr. Pavol Sovák, CSc., prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD., Dr. h. c. prof. h. c. prof. Ing. Stanislav Kmeť, DrSc., prof. JUDr. Marek Števček, PhD., Ing. Zuzana Vráblik, prof. PaedDr. René Bílik, CSc., doc. RNDr. Martin Putala, PhD., Ing. Pavel Ondek,, doc. Ing. Miroslav Habán, PhD., doc. RNDr. Jarmila Kmeťová, PhD., prof. RNDr. Libor Vozár, CSc.

Rektor profesor Roman Boča upozornil, že cieľom MŠVVaŠ SR prostredníctvom metodiky je podpora špičkových publikácií. Takýto cieľ považuje za chybný. Domnieva sa, že cieľom majú byť vyššie počty študentov humánnej medicíny alebo učiteľov fyziky. Aktuálnu metodiku vníma ako nespravodlivú, pretože jej model (KA-1)² má negatívny dopad na vzdelávanie a podporuje preskupenie financií medzi fakultami. Najkritickejšie je podľa neho poddimenzovanie výkonového parametra doktorandov po dizertačnej skúške, ktoré má koeficient iba 0,1. MŠVVaŠ SR teda nepokrýva reálne náklady na doktorandské štipendiá a vysoké školy doplácajú na štipendiá doktorandov z položky mzdy, čím ukracujú kmeňových zamestnancov. Dotácia na akreditované študijné programy doktorandského štúdia činí iba 60 % ich reálnych nákladov. Výsledkom je chýbajúca podpora doktorandského štúdia na Slovensku. Naopak v metodike sú koeficienty na projekty, ktoré už peniaze dostali, teda ich získajú dvakrát. Nástroj špičkové pracoviská v súčasnom nastavení neodzrkadľuje realitu, napr. pri porovnaní Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave a Fakulty chemickej a potravinárskej technológie Slovenskej technickej univerzity v Bratislave je rozdiel 25 násobný v prospech prvej fakulty. Tento výrazný rozdiel súvisí s publikačnými výstupmi zamestnanca/ov fakulty v CERNe, na ktorých sa podieľa ako spoluautor. Metodika však nepracuje s reálnymi percentuálnymi podielmi spoluautorstva. Navyše publikovanie v CERNe sa riadi pravidlom medzinárodných vedeckých tímov v nadnárodných konzorciách, t. j. všetci výskumníci sú uvedení ako spoluautori. Profesor Roman Boča sa zaujímal, akým spôsobom takto zvolené kritériá podporia zvýšenie kvality vzdelávania.

Rektorka profesorka Jana Mojžišová konštatovala, že zníženie finančných prostriedkov má zlý dopad najmä na menšie verejné vysoké školy, pre ktoré môže byť toto zníženie likvidačné. Zároveň tieto vysoké školy môžu poskytovať jedinečné študijné programy, ktoré sú medzinárodne akceptované a vyhľadávané. Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach sa neobjavila v zozname excelentných pracovísk, pretože jej tímy tvoria 3 až 4 pracovníci. Limitovanie veľkosti tímov označila za technokratické a ktoré neberie do úvahy

špecifiká vysokých škôl. Metodika naďalej ignoruje medzinárodné hodnotenia agentúrami, ktoré sú členmi EQARu. Zníženie financovania tak paradoxne ohrozuje špecifické a kvalitné študijné programy ako veterinárske lekárstvo.

Rektorka docentka Bohunka Koklesová požiadala prehodnotiť kritériá určenia excelentných pracovísk s ohľadom na špecifiká performatívnych a vizuálnych umení. Vyzvala na osobitné stretnutie zástupcov umeleckých vysokých škôl a MŠVVaŠ SR.

Štátny tajomník dr. Ľudovít Paulis zopakoval, že z dôvodu poklesu financií nepovažuje návrh rozpisu dotácie za dobrý. Dáta v rozpise nie sú spoľahlivé, avšak v súčasnom časovom rámci a so schváleným štátnym rozpočtom nevidí iné riešenie. V ďalších rokoch by financovanie vysokých škôl malo byť naviazané na dlhodobý zámer ministerstva, ktorý sa práve pripravuje pod vedením profesora Martina Kanovského. O východiskách by chcel s členmi SRK ešte rokovať (bod 3 programu). Financovanie vysokých škôl by malo v budúcnosti zohľadňovať aj ďalšie kritériá, ako sú medzinárodné akreditácie, internacionalizácia, spokojnosť študentov a pod. Ich zavedenie si však vyžaduje dlhšiu diskusiu a postupný prechod. Súčasťou diskusie by malo byť prehodnotenie kritérií podľa publikačnej činnosti, t. j. váhy spolu/autorstva aj v zahraničných výstupoch. S ohľadom na umeleckú činnosť zdôraznil, že existujú rôzne názory ako ju evidovať a hodnotiť a súhlasí so zvolaním osobitnej ad hoc komisie pre umelecké odbory.

Profesor Martin Kanovský súhlasil, že publikačné výstupy v zahraničných výskumných konzorciách sú „švindľ“, ale nielen náš. Súhlasí, že pri tomto kritériu chýba možnosť verifikácie, pretože percento spoluautorstva si určuje domáci výskumník. Tiež súhlasí, že je potrebné v systéme urobiť poriadok. Ak by boli zmenené tieto princípy, výsledok pre excelentné pracoviská by bol iný. Preto bude prínosné zavedenie periodického hodnotenia tvorivej činnosti, ktoré posúdi prínos a obsah 25 výstupov identifikovaných pracoviskom. Výsledky tohto procesu budú zavedené do financovania vysokých škôl v roku 2024. Ale v aktuálnej situácii predkladá ministerstvo tento model, ktorého výsledky sú na stole. Štátny tajomník doplnil, že vníma nevýhody modelu.

Prezident SRK profesor Rudolf Kropil sa zaujímal o použitie účelových financií rozdelených cez excelentné pracoviská. Zdôraznil, že nový model v čase výrazného poklesu financií nie je realizovateľný bez výrazných negatívnych dopadov na všetky vysoké školy. Tie totiž v takejto situácii nevedia garantovať požadovanú kvalitu vedy a ani vzdelávania. Súhlasí s používaním multifaktoriálnych kritérií, ale nepodporuje, aby výstupy s hodnotou 0,001 v Nature boli do metodiky transponované ako 0,1. Dodal, že v médiách sa kladne vyjadroval o úsilí predstaviteľov MŠVVaŠ SR získať navýšenie rozpočtu pre vysoké školy. Vzhľadom na súčasný deficit bude aktuálne vyjadrenie SRK kritické, pretože tým môže pomôcť ministrovi získať dodatočné zdroje.

Štátny tajomník dr. Ľudovít Paulis považuje za správne pracovať a ukazovať výsledky a nie vojnu. Ministerstvo doteraz prijalo stratégiu internacionalizácie, s Úradom vlády SR stále diskutuje o náležitostiach Agentúry na podporu výskumu a vývoja, v tomto roku zabezpečilo vo Výskumnej agentúre 66 mil. EUR na projekty. Ministerstvo systematicky pracuje, nezaháľa. Ak by sa podľa neho spočítali ďalšie financie, ktoré môžu vysoké školy získať, bude to viac ako aktuálny pokles. V Pláne obnovy a odolnosti SR („RRF“) je v komponente 8 plánovaných viac ako 200 mil. EUR pre vysoké školy. Ďalší zdroje z komponentu 10 sú určené nielen štipendistom, ale aj vysokým školám, ktoré ich získajú.

Vzhľadom na plánovaný skorší odchod z dôvodu stretnutia s generálnym tajomníkom OECD Mathiasom Cormannom sa štátny tajomník dr. Ľudovít Paulis chcel vyjadriť k ďalším bodom programu zasadnutia SRK. V súčasnosti sa na MŠVVaŠ SR pripravuje dlhodobý zámer. Novela vysokoškolskej legislatívy bola schválená na rokovaní vlády SR a bola predložená do Národnej rady SR („NR SR“) s dvomi pripomienkami. Prvá sa týkala zníženia hranice pre právne úkony súvisiace s nehnuteľným a hnutel'ným majetkom na 300 násobok sumy hmotného majetku, t. j. 500 tis. EUR a ktorý má schvaľovať akademický senát pred správnu radou. Druhá pripomienka sa týkala ponechania súhlasu vlády SR pri poskytovaní dotácie pre súkromné vysoké školy. Novela nepodporí politizáciu vysokých škôl, obsahuje ustanovenia na zvýšenie kvality vzdelávania ako internacionalizácia, štipendiá, výkonnostné zmluvy a zabránenie akademickým podvodom. Vyjadril nádej, že zákon bude schválený v NR SR a bude uznaný ako míľnik v rámci RRF, pretože sú naň naviazané investície vrátane kapitálových na rekonštrukcie.

Prezident SRK profesor Rudolf Kropil požiadal o poskytnutie posledného znenia novely vysokoškolskej legislatívy, ktoré bolo zaslané do NR SR. Pozitívne zhodnotil úlohu SRK v doterajšom procese, pretože vďaka kritike rektorov sa podarilo presadiť kompromisné ustanovenia a iné pozitívne zmeny.

Štátny tajomník dr. Ľudovít Paulis deklaroval, že stále existuje priestor pre zmeny v novelizácii, tak ako to bolo predstavené na doterajších neformálnych stretnutiach s poslancami NR SR. Následne sa rozlúčil a odišiel zo zasadnutia SRK.

Rektor profesor Pavol Sovák vyjadril sklamanie nad slovenskou spoločnosťou, ktorá totálne dehonestovala vysoké školy. Používané štatistické argumenty označil len za čísla, ktoré nehovoria nič o realite. Vysokým školám chýbajú finančné prostriedky na bežnú prevádzku a v tom nie sú zahrnuté mzdy. Vybrať špecifické tímy, ktoré vyrástli v prostredí univerzít a fakúlt v čase hlbokého poklesu, označil za nevhodné. Upozornil, že rozdeľovať 12 mil. EUR na rozvojové projekty, keď vysokým školám ide o prežitie, je nenáležité. Novému modelu vyčítal selektívnosť, pretože aktuálne sa nepočíta s financovaním práva a zaujímal sa o dôvody.

Rektor profesor Jozef Jandačka upozornil zamestnancov MŠVVaŠ SR, že pred rokom bolo prisľúbené predkladať návrh metodiky reprezentáciám na prerokovanie na jar pred príslušným kalendárnym rokom. Nestalo sa tak. Navyše ministerstvo školstva v časovej tiesni zavádza nový neštandardný a účelový nástroj, s čím nesúhlasí. Má konkrétne pripomienky k chybným dátam v tomto nástroji a žiada ich opravu, pretože ide o desiatky až stovky údajov. V databázach sú účelovo zavedené ďalšie publikácie, ktoré nie sú ani správne zaradené. Model je zrejme zle prepojený s databázami, pretože zoznamy CREPČ a metodiky nesedia. Rozdiely v 1. a 4. kvartile sú veľké. Namieta voči spoluautorstvu výstupov so SAV, ktoré sa v metodike napočítavajú ako celok (jeden) pre každého spoluautora z vysokých škôl. Upozornil, že celkový rozpočet na vysoké školy je vo výške 569 mil. EUR, je o 18 mil. EUR nižší ako v roku 2021. Ale verejné vysoké školy dostali o 27 mil. EUR menej. Žiadal, aby sa pokles preniesol na celú kapitolu rovnomerne. Požadoval, aby ministerstvo bralo pripomienky vysokých škôl do úvahy a rozpis dotácie upravilo. Vyzval ministerstvo, aby konečne deklarovalo, čo chce s univerzitami robiť.

Rektor profesor Stanislav Kmet' upozornil, že výkon vysokých škôl rastie, ale financovanie klesá, čo sa teraz odrazí na kvalite poskytovaného vzdelávania a ďalších činností.

Profesor Martin Kanovský odpovedal, že účelové prostriedky na excelentné pracoviská vyžadujú, aby o ich použití spolurozhodoval vedúci tímu riešiteľov. Poverená generálna riaditeľka Ing. Zuzana Vráblik doplnila, že ministerstvo školstva dostáva každoročne záväzné limity z MF SR, ktoré následne rozpisuje. Vysoké školy majú možnosť získať ďalšie zdroje na svoju činnosť, napr. v RRF viac ako 200 mil. EUR. V rámci Sekcie vysokých škôl majú naplánovaných 94 mil. EUR z komponentu 10 a sú určené aj pre vysoké školy. V súvislosti s rozvojovými projektami by sekcia v roku 2022 prednostne podporí iniciatívu „Európske univerzity“ a internacionalizáciu.

Proti špecifikácií rozvojových projektov z úrovne MŠVVaŠ SR vystúpil profesor Roman Boča. Zároveň vyjadril nesúhlas s návrhom rozpisu dotácie v predloženej podobe. Profesor Pavol Sovák požiadal ponechať vysokým školám možnosť rozhodovať o využití prostriedkov poskytnutých podľa nového nástroja. Profesor Jozef Jandačka žiadal rozvojové projekty na infraštruktúru podľa súčasných trendov a na kapitálové výdavky. Profesorka Jana Mojžišová považuje súčasnú situáciu za absolútnu dehonestáciu vysokého školstva. Zaujímala sa, čo majú vysoké školy v tejto chvíli urobiť a je ochotná ísť do ulíc. Profesor Stanislav Kmeť upozornil na existenciu uzavretých publikačných skupín, ktoré zneužívajú súčasné nastavenie metodiky, keďže podstatné sú kvantitatívne a nie kvalitatívne ukazovatele. Podporil rozvojové peniaze na „Európske univerzity“. Profesor Rudolf Kropil sa domnieva, že chybné dáta v novom nástroji súvisia s používaním metodiky z roku 2019 pred jej korekciou.

Rektor profesor Marek Števíček deklaroval ochotu protestovať proti návrhu rozpisu dotácie na rok 2022. Súčasné financovanie vysokých škôl považuje za likvidačné, pretože nezohľadňuje dramatický nárast cien energií, ktorý sa premieta do inflácie. Žiada od MŠVVaŠ SR garanciu na tieto externality, keďže napríklad Univerzita Komenského v Bratislave vysúťažila na rok 2022 ceny energií a tepla o 300 % vyššie oproti 2021. Predložený rozpis dotácií s navýšením výdavkov za tovary a služby však nepočíta. Požiadal zamestnancov MŠVVaŠ SR o konkrétne riešenia schodku.

Profesor Martin Kanovský súhlasí, že v novom nástroji môžu byť nezrovnalosti. Konkrétne v 1. a 2. kvartile, ktoré používajú vstupy z CVTI SR. V takom prípade môžu z vysokých škôl predložiť MŠVVaŠ SR hodnoverné dáta z WoS citation reports. Upozornil však, že v prípade schodku 27 mil. EUR sa vo výslednom výpočte len presunú mínusové položky a zmena dát nebude mať vplyv z hľadiska pomerov. Situáciu ohľadne rastu cien energií má riešiť Sekcia vysokých škôl, ktorá bude sumarizovať účtovné závierky za rok 2021. Ministerstvo následne zhodnotí reálne čerpanie energií a pripraví prognózy. Získané údaje predloží MF SR a bude žiadať kompenzácie. Okrem iného prisľúbil poskytnúť SRK argumentáciu spracovanú pre ÚHP na elimináciu škrtov vo financovaní vysokých škôl. Prezident SRK profesor Rudolf Kropil požiadal zamestnancov MŠVVaŠ SR, aby vzali do úvahy pripomienky SRK pri finalizácii rozpisu dotácie na rok 2022. Profesor Martin Kanovský zopakoval, že ministerstvo školstva si uvedomuje potrebu financií na realizáciu chodu vysokých škôl, vzdelávaciu a tvorivú činnosť a na realizáciu reformných krokov. Predložené argumenty však nenachádzajú odozvu na MF SR. Za jediné riešenie v roku 2022 považuje politický tlak pri aktuálnej dohode o výdavkových limitoch, ktorými môže MF SR uvoľniť dodatočné prostriedky.

Rektor profesor René Bílik považuje v súčasnej dobe za poctivé, aby minister školstva povedal, že nedokáže zabezpečiť realizáciu reformy v súlade s programovým vyhlásením vlády a RRF a nepokračoval v reformnej rétorike. Predložený rozpočet priamo vedie k ďalšiemu odlivu

nielen študentov, ale aj mladých pedagógov a výskumníkov. Je podľa neho reálne, že budúci rok už nebude mať kto na vysokých školách učiť. Tento stav označil za devastáciu vysokého školstva a za politické zlyhanie súčasnej vlády.

Predseda Rady vysokých škôl SR („RVŠ SR“) docent Martin Putala informoval o plánovanom zasadnutí pléna RVŠ, ktoré bude formulovať závery k návrhu rozpisu dotácie. Podľa údajov od Klubu kvestorov bude tohtoročný nárast na energie na úrovni cca 15 mil. EUR. To spoločne s poklesom dotácie na úrovni 45 mil. EUR predstavuje 60 mil. EUR. Dodal, že o túto sumu žiadali vysokoškolskí partneri v *Deklarácii na podporu skvalitňovania podmienok a úrovne vzdelávania a vedy v SR (2016)* každoročne navyšovať rozpočet na vysoké školy. Za zásadné označil podporu excelentnosti, ale na základe transparentných kritérií a nie technokraticky. V súčasnom nastavení modelu mu chýba porovnanie so zahraničím. Periodické hodnotenie tvorivých činností už mala byť dávno zrealizovaná, teraz sa presúva do iného zákona. Podporuje návrh, aby sa navrhovaných 19 mil. a 12 mil. EUR v súčasnej situácii nedelili a boli pridelené na základný chod.

Prezident SRK Rudolf Kropil deklaroval, že v súčasnej situácii bude za SRK žiadať stretnutie s predsedom vlády SR. Zaujímal sa o presné údaje o počte prepustených zamestnancov v roku 2021 z dôvodu poklesu dotácie. V roku 2022 ráta návrh rozpisu s prepustením 518 pedagogických a 816 nepedagogických zamestnancov (spolu 1 334).

Predseda Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku („OZPŠaV“) Ing. Pavel Ondek informoval o vyhlásení štrajkovej pohotovosti. Minister školstva sa v tejto situácii podujal na úlohu koordinátora kontaktu s vládou SR. Doplnil, že pokles dotácie bude mať dopad aj na priemernú mzdu v rezorte, ktorá bude o 300 EUR nižšia. V prípade, že požiadavky partnerov nebudú naplnené, OZPŠaV pôjde do štrajku. Predseda Združenia vysokých škôl a priamoriadených organizácií („ZVŠaPRO“) a podpredseda OZPŠaV docent Miroslav Habán podporil štrajkovú pohotovosť.

Predsedníčka Klubu dekanov vysokých škôl SR docentka Jarmila Kmeťová konštatovala, že hoci vláda požaduje od vysokých škôl reformu a zmeny, kráti im rozpočty. Je preto otázne, či je možné požadované kroky realizovať. Súhlasí s požiadavkou prepracovať nápočet podľa publikačnej činnosti. Zároveň upozornila na negatívna, ktoré so sebou prináša pokračovanie v poklese dotácie na verejné vysoké školy a to uistenie u rodičov budúcich vysokoškolákov, aby deti poslali študovať do zahraničia.

Predsedajúci viceprezident SRK profesor Libor Vozár ukončil diskusiu o bode 2 a sformuloval záver.

Záver:

Členovia SRK môžu zaslať informácie o chybných dátach použitých v návrhu metodiky a návrhu rozpisu dotácie na verejné vysoké školy na rok 2022 priamo na MŠVVaŠ SR do 21. januára 2022 (piatok).

Pripomienky je potrebné poslať poverenej generálnej riaditeľke Sekcie vysokých škôl Ing. Zuzane Vrablík (zuzana.vrablik@minedu.sk), zamestnancovi jej sekcie Mgr. Vladimírovi Hojstričovi (vladimir.hojstric@minedu.sk), riaditeľovi Odboru stratégií a koncepcií vedy, výskumu a vysokých škôl prof. Mgr. Martinovi Kanovskému, PhD. (martin.kanovsky@minedu.sk) a doc. Ing. Petrovi Viestovi, CSc. (peter.viest@minedu.sk).

K bodu 3 – Dlhodobý zámer vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti pre oblasť vysokých škôl Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, merateľné ukazovatele na účel naplňania poslania vysokej školy na obdobie troch rokov („výkonnostné zmluvy“)

Profesor Martin Kanovský informoval o prebiehajúcej príprave dlhodobého zámeru a o merateľných ukazovateľoch, ktoré majú byť spojené s novým nástrojom financovania vysokých škôl - výkonnostnými zmluvami. Súbor indikátorov má zahŕňať vzdelávanie, vedecko-výskumnú a umeleckú činnosť a spoločenskú misiu. O niektorých konkrétnych indikátoroch už informoval v rámci bodu 2. Pracovná skupina plánuje ukončiť prvý návrh zámeru v priebehu 1 mesiaca, následne bude predložený na vyjadrenie reprezentáciám. Výkonnostné zmluvy budú osobitne prerokované s každou vysokou školou. Časť financovania tak nebude naviazaná na výkony všetkých vysokých škôl. Výkonnostné zmluvy budú uzatvorené na 3 roky, čo vysokým školám umožní predvídať časť ich rozpočtu. Plnenie dohodnutých ukazovateľov sa bude pravidelne vyhodnocovať. Viceprezident SRK profesor Libor Vozár otvoril diskusiu.

V diskusii vystúpili: doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD. a prof. Mgr. Martin Kanovský, PhD.

Rektor docent Vladimír Hiadlovský požiadal o objasnenie východiska indikátorov a či si vysoká škola môže okrem zlepšenia stavu zazmlúvniť aj jeho zachovanie, ak už v predmetnej oblasti dosahuje excelentné výstupy. Profesor Martin Kanovský potvrdil tento výklad.

K bodu 4 – Plán obnovy a odolnosti Slovenska – komponenty spojené s vysokými školami

Bod bol prerokovaný priebežne s predchádzajúcimi bodmi.

K bodu 5 – Informácia o novelizácii vysokoškolskej legislatívy

Bod bol prerokovaný priebežne s predchádzajúcimi bodmi.

K bodu 6 – Rozličné

Do bodu sa nikto zo zúčastnených neprihlásil.

Predsedaajúci viceprezident SRK profesor Libor Vozár navrhol, aby vyjadrenie SRK k návrhu rozpisu dotácie pre verejné vysoké školy na rok 2022 sformulovala návrhová komisia. Návrh bude potom predložený členom s hlasovacím právom per rollam. Prítomní súhlasili s navrhovaným postupom.

---Vložené 14. januára 2022 ---

Žiadosť o korešpondenčné hlasovanie bola odoslaná elektronickou poštou dňa 13. januára 2022 členom SRK, ktorí sa zúčastnili na 104. zasadnutí SRK a mali hlasovacie právo. V súlade so štatútom SRK, ktorý upravuje hlasovanie o poskytovaní finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu podľa čl. 2 ods. 2 písm. c), nemajú rektori súkromných vysokých škôl v tomto bode hlasovacie právo (čl. 4 ods. 3). Ukončenie hlasovania bolo určené do 14. januára 2022 do 9,00 h. Záznam č. 1/2022 o o výsledku korešpondenčného hlasovania ako pokračovanie 104. zasadnutia SRK tvorí prílohu č. 2 zápisnice.

Z 22 prítomných členov SRK s hlasovacím právom sa v korešpondenčnom hlasovaní k návrhu vyjadrenia SRK k návrhu rozpisu dotácie pre verejné vysoké školy na rok 2022 vyjadrilo:

- Počet zaslaných vyjadrení: 22
- Počet platných zaslaných vyjadrení: 22
- Počet neplatných zaslaných vyjadrení: 0
- Nevyjadrili sa: 0
- Za: 22
- Proti: 0
- Zdržal sa: 0

Záver:

Členovia SRK s hlasovacím právom prítomní na 104. zasadnutí SRK jednomysel'ne schválili vyjadrenie SRK k návrhu rozpisu dotácie pre verejné vysoké školy na rok 2022. Schválené vyjadrenie je v prílohe č. 1 zápisnice. Záznam o hlasovaní v prílohe č. 2.

---Koniec vloženia ----

Predsedaajúci viceprezident SRK profesor Libor Vozár sa poďakoval prítomným za účasť na zasadnutí a ukončil rokovanie. Termín a miesto ďalšieho zasadnutia SRK budú oznámené ad hoc.

Vo Zvolene 13. januára 2022

Zapísala: Mgr. Mária Čikešová, PhD.

Schválil:

Dr. h. c. prof. Ing. Rudolf Kropil, PhD.
prezident Slovenskej rektorskej konferencie

Overil:

doc. Ing. Jaroslav Demko, CSc.

Overil:.....

prof. MUDr. Peter Šimko, CSc.

Vyjadrenie Slovenskej rektorskej konferencie k návrhu rozpisu dotácie pre verejné vysoké školy na rok 2022

Všeobecné východiská:

1. Rektorky a rektori vysokých škôl sú pobúrení návrhom rozpisu dotácie (ďalej len RD) pre verejné vysoké školy v roku 2022. V súčasnosti neexistuje racionálny dôvod opätovného dramatického znižovania financovania a prehĺbenia útlmu slovenských vysokých škôl. Navrhované zníženie dotácie spolu s nárastom cien energií je likvidačné, pretože priamo ohrozuje základný chod univerzít. Sú presvedčení, že zníženie dotácie spôsobí zvýšenie odlivu študentov a mladých kvalitných pedagógov a vedcov do zahraničia a bude prekážkou realizácie ohlasovanej reformy. Konštatujú, že takýto deštrukčný zásah nemá obdobu v histórii vysokých škôl po roku 1989.
2. Rektorky a rektori opakovane zdôrazňujú, že slovenské vysoké školy sú dlhodobo podfinancované. S rozčarovaním vnímajú zavádzajúce informácie o údajne porovnateľnom financovaní slovenských vysokých škôl s okolitými krajinami (napr. V4), či personálnom predimenzovaní slovenských vysokých škôl, ktoré sa šíria v médiách zo strany štátnej správy.
3. SRK upozorňuje, že v dôsledku pandémie, inflácie a energetickej krízy dochádza k významnému nárastu cien komodít a vstupov, ktoré majú dosah na zabezpečenie prevádzky vysokých škôl. SRK požaduje dodatočné zdroje na vykrytie týchto zvyšujúcich sa nákladov.
4. Vysoké školy čelia náročnému procesu implementácie vnútorného systému zabezpečovania kvality vzdelávania. Úsporné opatrenia a finančná nestabilita majú vážne dlhodobé dôsledky na kvalitu a možnosti vzdelávania na slovenských vysokých školách.
5. Vzhľadom na uvedené SRK urýchlene žiada pracovné stretnutie s predsedom vlády SR o riešení krízového stavu vysokého školstva.

Zásadné pripomienky

1. SRK vyjadruje nesúhlas s medziročným poklesom dotácie pre verejné vysoké školy o 27 mil. EUR. S deficitom z roku 2021 vo výške 18 mil. EUR a s odhadom zvýšených nákladov na energie to bude predstavovať celkový deficit vo výške minimálne 60 mil. EUR.
2. SRK navrhuje nevyčleniť 12 mil. EUR na rozvojové projekty a žiada tieto prostriedky poskytnúť verejným vysokým školám na krytie ich základných potrieb.
3. SRK pokladá podporu excelentných pracovísk za krok správnym smerom. V zásade by takáto podpora mala byť implementovaná z doplnkových finančných zdrojov a nie zo štandardnej štátnej dotácie pre verejné vysoké školy. Druhá zásadná pripomienka sa týka kritérií na výber excelentných pracovísk. Tieto majú byť verejne známe na začiatku posudzovaného obdobia a ich výber by sa mal uskutočňovať komplexne, objektívne a transparentne.

Prílohy:

Pripomienky vysokých škôl.

Za SRK: Dr. h. c. prof. Ing. Rudolf Kropil, PhD., prezident